

**Aristotelov park, u mestu Stagira Halkidikiju /
Горичка "Аристотел" в Стагира Халкидики /
Aristoteles lund i Stagira Halkidiki**

Aristotel / Аристотел / Aristoteles

U svim naučnim disciplinama koje se odnose na principe, uzroke ili elemente, znanje, a zapravo duboko znanje, proizilazi iz razumevanja ovih principa, uzroka ili elemenata, i tada zaista kažemo da znamo jednu stvar, onda kada imamo znanje o konačnom uzroku i o primarnim principima te stvari ili kada smo doprli do njenih primarnih elementa. Uzimajući prednje navedeno kao činjenicu, jasno je da se prioritet mora dati definiciji principa i načela, kada su u pitanju nauka i studije.

Физика, А1, 184а 10-16

При всички научни области, основани на принципи, причини или елементи, знанието, и то задълбоченото знание, възниква от разбирането на тези принципи, причини или елементи, и тогава наистина казваме, че познаваме дадено нещо, когато познаваме

Aristotel, jedan od najvećih grčkih filozofa, istraživača i mislilaca, rođen je u mestu Stagira na Halkidikiju od oca Nikomaha, koje je bio lekar makedonskog kralja Aminte II i majke Festide 385. godine p.n.e.. Sa 20 godina nastanio se u Atini, gde je studirao na Platonovoj akademiji. Pokazao je toliku marljivost i inteligenciju da ga je Platon nazvao "Um". U Akademiji je ostao 20 godina, sve do Platonove smrti.

Godine 348. p.n.e. otišao u Miziju, kod vladara Hermije, s kojim je oženio svoju sestru Pitijadu. Nakon Hermijevog pada (345. p.n.e.) nastanio se u gradu Mitilini, sve dok nije dobio poziv od Filipa Makedonskog da preuzme obrazovanje tada trinaestogodišnjeg Aleksandra. Tokom 8 godina, koliko je bio učitelj Aleksandra Velikog, upoznao ga je s remek-delimа grčke filozofije i poezije, ističući Homera. Kao Aleksandrov učitelj usadio mu je ljubav prema visokim filozofskim istinama, posebno prema etici politike, koju je kasnije primenio.

Za vreme svoje vladavine Aleksandar Makedonski je svog učitelja snabdevaо svim neophodnim za proučavanje prirodnih nauka. Godine 335. p.n.e. Aristotel se vratio u Atinu, gde je utemeljio "Licej", koji je bio mesto učenja i istraživanja. Nakon iznenadne smrti Aleksandra Velikog, u Atini je zavladala klima netrpeljivosti prema Makedoncima, usled čega je Aristotel optužen za nepoštovanje i sklonio se u Halkidu kod rodbine po majci, gde je i preminuo iste godine (322. p.n.e.).

Аристотел, един от най-великите гръцки философи, изследователи и мислители, е роден през 385 г. пр. Хр. в Стагира, Халкидики, в семейството на Фестия и Никомах - лекар на македонския цар Аминтас II. На 20-годишна възраст се установява в Атина, където учи в Платоновата Академия. Там, той проявява такова усърдие и интелигентност, че Платон го нарича "Ο Νους" ("Умът"). Остава в Академията в продължение на 20 години, до смъртта на Платон.

През 348 г. пр. Хр. отива в Мизия, при владетеля Хермий, за чиято сестра, Пития, се жени. След падането на Хермий (345 г. пр. Хр.) той се установява в Митилена, където и получава покана от Филип Македонски да поеме обучението на тринадесетгодишния тогава Александър. През осемте години, през които преподава на Александър, Аристотел го запознава с шедьоврите на гръцката философия и поезия, като набляга на Омир. Като учител на Александър, той му вдъхва любов към висшите философски истини, особено към етиката на политиката, които по-късно прилага.

По време на своето управление Александър предоставя на своя учител всичко необходимо за изучаването на природните и историческите науки. През 335 г. пр. Хр. Аристотел се завръща в Атина, където създава философска школа известна като "Лийкейска школа".

неговите крайne причини и първични принципи или когато сме достигnali до неговите първоначални елементи. С оглед на това, е очевидно, че и при изучаването и изследването на природата, приорitet за нас може да бъде единствено определянето на нейните принципи.

Аристотел "Физика" А1, 184а 10-16

For alle videnskabelige fagområder, som handler om principper, årsager eller elementer fremgår viden, endda dyb viden, fra forståelsen af disse principper, årsager eller elementer. Og faktisk siger vi at vi ved en ting, når vi har viden om dens yderste årsager og første principper eller når vi har nået til dens hovedelementer. Ved disse som fakta er det tydeligt at vores prioritet ikke kan være andet end at præcisere naturens principper, når vi studerer naturen.

Forelæsning over fysik, А1, 184а 10-16

След внезапната смърт на Александър Велики, в Атина се надигат антимакедонски настроения. Аристотел е обвинен в безбожие и избягва в Халкида, при роднините си по майчина линия, където умира през същата година (322 г.

Aristoteles, én af de største Græske filosoffer, forskere og tænkere, blev født i Stagira i Halkidiki. Han var sønnen af en læge (ved Makedoniens konge Amyntas II), Nikomahos og Festida, i 385 f.Kr.. Da han var 30 år gammel flyttede til Athen, hvor han studerede i Platons akademi. Han udviste en så meget flid og dygtighed at Platon kaldte ham "Sindet". Han forblev ved Akademiet i 20 år, indtil Platons død.

I 348 f.Kr. flyttede han til Misia, hvor herskeren var Ermias. Aristoteles blev gift med hans søster, Pithiada. Efter Ermias fald tog han til Mitilini, indtil han modtog invitation fra Filip af Makedonien til at påtage sig opdragelsen af den dengang 13årige Alexander. I 8 års periode, hvor han var Alexanders lærer, indviede Aristoteles ham i mesterværkerne af den græske filosofi og poesi og lagde særlig vægt på Homer. Som Alexanders lærer indgav Aristoteles ham kærlighed til de højeste filosofiske sandheder, særligt politikens etik, som Alexander senere anvendte.

Under sin regeringstid forsynede Alexander sin lærer med alle de

nødvendige for at studien af natur- og historievidenskaber. I 335 f.kr vendte Aristoteles tilbage til Athen, hvor han skabte "Lyceum", et undervisnings- og forskningssted. Efter Alexander den Stores pludselige død herskede en anti makedonsk atmosfære i Athen, som følge af hvilken blev Aristoteles anklaget for ugudelighed. Han tog til Halkida til sin mors slægtninge, hvor han døde i samme år (322 f.Kr.).

1

①

Optički diskovi > Kada slike prolaze kroz ljudsko oko velikom brzinom, mi slike ne percipiramo kao različite (bioskop).

Оптични дискове > Когато изображенията преминават с висока скорост пред човешкото око, ние не ги възприемаме като различаващи се (кино).

Optiske diske > Når billeder passerer med større hastighed end menneskes øjne kan vi ikke opfatte at billederne er forskellige (film).

2

②

Fenomen "pijavice" > Energija koju daje rotacija poluge stvara vrtlog u tekućini, kao što se poput rotacijskog kretanja vazduha dešava fenomen pijavice.

Водна турбина > Енергията, вложена чрез въртене на ръчка, създава вихър в течността, подобно на завихрянето на въздуха в резултат на въртеливо движение.

Vandturbinе > Energien som gives når man drejer en løftestang danner strømhvirvel i væske ligesom luftens omdrejende bevægelse danner hvirvelvind.

3

③

Parabolična ogledala > Zvučni talasi u vazduhu se reflektuju u parabolično ogledalo i njihova energija je koncentrisana u centru. Ista pojava se ponavlja tokom refleksije.

Параболични огледала > Звуковите вълни, пренасяни през въздуха, се отразяват в параболичното огледало и енергията им се концентрира в центъра. При отразяването се повтаря същото явление.

Parabolske spejle > Lydbølger, som transporteres gennem luften, afspejles i de parabolske spejle og deres energi samles i centret. Det samme fænomen gentages ved refleks.

④

Prizma > Kada bela sunčeva svjetlost uđe u prizmu, ona se prelama i svako zračenje podleže drugačijem skretanju jer se njegova brzina menja unutar stakla, tako da se na izlazu uočavaju komponentna zračenja bele svetlosti.

Призма > Когато бялата светлина на слънцето влезе в призмата, тя се

пречупва и всеки вид лъчи претърпява различно отклонение, тъй като скоростта на всеки лъч се променя в стъклото, така че на изхода се наблюдават съставните лъчи на бялата светлина.

Prisme > Når solens hvide lys kommer ind i prismet brydes lyset og hver stråling har en forskellig afbøjning, da dens hastighed ændrer sig inde i glasset, så ved udgangen observeres det hvide lys som komponentstrålinger.

4

5

Pentafon > U zavisnosti od određene težine i mase, svaki materijal proizvodi zvuk, s različitim frekvencijom zvuka. 5 granita odgovaraju skali drevnog pentagona.

Пендафон > В зависимост от специфичното тегло и масата всеки материал произвежда различна звукова честота при удар. 5-те парчета гранит съответстват на скалата на древния пендафон.

Femstemmig > Afhængigt af vægtfylden og massen fremstilles forskellig lyd frekvens fra hver materiale ved stød. De 5 granitter svarer til skalaen af den antikke femstemmig.

5

6

Sunčani sat > Horizontalni sunčani sat pokazuje vreme na mestu gde se nalazimo. Razlika sa službenim vremenom je 1:25 po letnjem i 0:25 po zimskom računanju vremena. Kroz zakrivljene linije, osim vremena, vidimo čak i tekući mesec u godini.

Слънчев часовник > Хоризонталният слънчев часовник показва времето на точката, на която се намираме. Разликата с официалното време е 1:25 при лятно часово време и 0:25 при зимно часово време. С помощта на извитите линии можем да видим не само часа, а и текущия месец.

Solur > Det horizontale solur viser tiden i stedet hvor vi befinder os. Forskellen med den officielle tid er 1.25 med sommertiden og 0.25 med vintertiden. Gennem de buede linjer kan vi endda se hvilken måned det er.

6

7

Teleskop > Uz teleskope se može bolje uživati u fantastičnom pogledu iz parka na zaliv Ierissos i poluostrvo Svetu Goru.

Телескоп > С помощта на телескопите позиционирани в горичката, човек може да се наслади по-добре на фантастичната гледка към залива на Иерисос и към полуостров Атон.

Teleskop > Med teleskoperne kan man bedre nyde fra Lunden den fantastiske udsigt af Ierissos bugten og halvøen Athos.

7

достигнала до всички краища на света и е отправна точка на съвременната научна мисъл. Компасът показва посоката и разстоянието от горичката до най-известните градове в света.

Компас > Filosofien tilhører ikke et bestemt sted, den er universal og tilhører hele menneskeheden. Aristoteles filosofi nåede til hele verden og er udgangspunktet for den moderne videnskabelig tankegang. Kompasset viser retningen og afstanden af de mest kendte byer i verden i forhold til Lunden.

8

Лампа > Svaki foton (količina energije zračenja) ima minimalnu energiju za sebe, ali kada se svi koncentrišu zajedno u jednom trenutku ova energija postaje vrlo velika.

Леща > Всеки фотон (количество лъчиста енергия) сам по себе си има много малка енергия, но когато всички те се съберат в една точка, тази енергия става много голяма.

Linse > Hver foton (mængde af strålingsenergi) har alene minimal energi, men når alt koncentreret i et punkt bliver denne energi meget stor.

9

Aristotelov sat > To je hidraulični sat-budilnik kojeg je izumio Aristotel da bi se nakon kratkog vremena probudio i tako posvetio više vremena svojim izučavanjima, kako se navodi u izvorima sačuvanim od strane Diogena Laertiusa. Imao je oblik velikog peščanog sata, poput odgovarajućeg Platonovog budilnika. Kada se peščani sat punio i unapred određenom trenutku, zrnca (kamenčići) su padali na tanjir izazivajući zaglušujuću buku.

Часовникът на Аристотел > Това е хидравличен часовник-будилник, изобретен от Аристотел, за да се събужда след кратък период от време и по този начин да отдели повече време на своите изследвания. Часовникът е съхранен благодарение на Диоген Лаерций. Той е с формата на голям пясъчен часовник, подобно на будилника на Платон. Когато пясъчният часовник се напълни в определено време, топчетата (камъчетата) падат върху чиния и предизвикват оглушителен шум.

Компас > Filozofija nema mesto, ona je univerzalna i vlasništvo celog čovečanstva. Aristotelova filozofija je doprla do svih delova sveta i polazna je tačka moderne naučne misli. Kompas prikazuje smer i udaljenost najpoznatijih gradova sveta u odnosu na Park.

Компас > Философията няма място на принадлежност, тя е световна наука и принадлежи на човечеството. Аристотеловата философия е

9

10

8

Aristoteles ur > Det drejer sig om en hydraulisk vækkeur, som Aristoteles opfandt for at vågne op efter kort tid dermed afsætte mere tid til sine studier, som beskrev Diogenes Laertius. Uret lignede et timeglas, ligesom Platons vækkeur. Når timeglasset fyldtes på det forudbestemte tidspunkt, faldt små kugler (småsten) ned på en tallerken og skabte en øredøvende støj.

①①

Na čekanju > Energija jednog sistema koji pokreće oscilaciju prenosi se spregom na drugi sistem tako da u prvom opada amplituda oscilovanja, a u sledećem raste.

Махало > Енергията на едната система, която стартира люлеенето, се предава чрез свързване с другата система, в резултат на което амплитудата на люлеенето намалява в първата система и се увеличава в следващата.

Pendul > Energien fra det ene system, der begynder svingningen, transporteres på grund af sammenknytning til det andet system med det resultat at svingningsbredden bliver reduceret i det første og større i det andet.

①②

Lopte inercije > Prenos zamaha pri udaru lopti, gde se održava zamah, koji se prenosi sukcesivno na svaku loptu redom do poslednje.

Инерционни сфери > Предаване на импулс при удар на сферите, при което импулсът се запазва, като се предава последователно на всяка от тях, до последната.

Inertis kugler > Momentoverførsel under sfærernes sammenstød, hvor momentum, som successivt overføres til hvert enkelt indtil det sidste, bevares.

Акционерско друштво „Valorizovanje turističkih dobara opštine Aristotel“ (AXTADAD AD) aktivno je od 2008. godine, iniciralo je valorizovanje turističke promocije opštine Aristotel i sprovodi sledeće projekte: - Aristotelov park, u mestu Stagira, - opštinski kamp, u mestu lerissos, - 3D projekcijska sal, 3D bioskop, Kulturni centar lerissos, - Opštinski brod “Ammouliani 2003“, kojim se vrše noćne vožnje, -gradski parking u Ouranoupolisu. Takođe, društvo iznajmljuje privatnicima 13 opštinskih nekretnina (plažni barovi, hoteli, restorani) - Pomaže u turističkoj promociji Opštine Aristotelis.

Общинско акционерно дружество
"Оползотворяване на туристически имоти на община Аристотел" АД (ΑΞ.Τ.Α.Δ.Α. Δ.ΑΕ),
учредено през 2008 г., е поело туристическото промотиране на община Аристотел и управлява следните имоти: -Горичка "Аристотел" в Стагира - Общински къмпинг в

Йерисос, - 3D кино в Културния център на Йерисос - Общинско моторно корабче "Амуляни 2003", което извършва вечерни маршрути - Общински паркинг в Уранополис - Отдаване под наем на частни лица на 13 общински имота (бийч барове, къщи за гости, ресторанти) - Подпомагане на туристическото промотиране на община Аристотел.

Udnyttelsen af Turistiske Ejendomme af Aristotelis Kommune (Axtada), som har været aktiv siden 2008, har påtaget sig udnyttelsen af Aristotelis kommune turistfremstød og administrerer følgende: Aristoteles lund i Stagira, Kommunal campingplads i lerissos, 3D projektrum, 3D biograf, Kulturcenter i lerissos, Kommunal Båd "Amouliani 2003"- for aftenture- Kommunal Parkeringsplads i Ouranoupoli. Den udlejer til private personer 13 kommunale ejendomme (beach bar, herberg, restauranter) - Den bidrager til den turistfremstød af Aristotelis Kommune.

www.axtada.gr
facebook.com/axtada
(+30) 2377 021130
axtada@dimosaristotelis.gr

„Valorizovanje turističkih dobara opštine Aristotel“ /
"Оползотворяване на туристически имоти на община Аристотел" АД /
Udnyttelsen af Turistiske Ejendomme Aristotelis Kommune